Universitätsbibliothek Paderborn

Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Visual Library

in caritate. ſed pfecta caritas foras mittit timorē. Jſto timore ti=
met peccator dei cōminationē. Amos. 3. Leo rugiet quis non
timebit. Gene. 3. Vocē tuā dn̄e audiui et timui. eo q nudus eſ
ſem. Timet peccator diſtrictū iudiciū. pſal. Confige timore tuo
carnes meas a iudiciis em̄ tuis timui. Timet eternū ſuppliciū.
Mat. 10. Timete eū qui poteſt aīam et corpus mittere in gehē=
nā. Poſt iſtū ſeruitutis timorē ſequitr̄ timor filial' qui eſt pfectus
ꝯ ſanctus. pſal. Timor dn̄i ſanctus pmanet in ſeculū ſeculi. qui
timor dn̄i eſt ſpūſſancti. iſte timor ē duplex ſcz diſplicentie et re
uerentie. Timor diſplicentie ē iuſtoꝝ in pn̄ti. qui tm̄ timent of
fendere dei dilectionē vt ab oī ipſius cuſtodia abſtineant. Pro
uer. 16. Jn timore dn̄i declinat ois a malo. Jtē alter timor ē re=
uerētie q̄ etiā beati āgeli ꝯ hoīes i pr̄ia deū timēt. ex reuerētia
maieſtatis ipſius. Apo. 14. Timete dn̄m et date claritatē illi. e
adorate eū qui fecit celū et terrā: ꝯ glorificauerūt deū qui dedi t
ptatē talē hoīb: ptatē dimittēdi pcā deus dedit hoī chriſto in
tpe. quā verbū ab etno cū pr̄e hūit. hanc etiā ptatē ipſe dedit
apoſtolis. Jo. 20. Quoꝝ remiſeritis peccata remittent eis. ꝑpter
quod deus maxie glorificādus ē. qz nō quantācunqꝫ poteſtatē
ſed eā que maxie deo ꝯuenit. dedit nō angelis. nō archangel'.
nō quibuſcūqꝫ ſupnis ſpiritib. ſed dedit hominib creature ab=
iecte. creature fragili. creature etiā ꝯtinuē peccanti. ex quo dei
magnificētia multū relucz qz ī vili materia tm̄ virtutis appoſuit

Dominica decimanona poſt pēthecoſten
Prima pars ſermonis lxxi.

A

Jmile factū eſt regnū celoꝝ hoī regi. qui fecit nup
tias filio ſuo ꝛc. Mat. 22. Seruius in cōmēto ſup
eneidos virgilij ſcimus inquit vnūquenqꝫ p ge
neris qualitate in irā moueri. nobiles em̄ etſi ad
pn̄s vident̄ ignoſcere. tn̄ in poſteꝝ irā reſeruant
vn̄ homerus dicit regū irā ita ſe hr̄e. vt etiā ſi ad pn̄s indulge=
ant. videant̄ ſtimulos iracundie reſeruare ad futuꝝ. quod oñ=
dit pabola euangelij pn̄tis. qz rex oīm deus ꝯtemptus ab ho=
minib irā ſuſtinuit. ſed tandē offenſus morte ſuoꝝ et de hone=
ſtate regal' ꝯuiuij. homicidas quidē pdidit. in compoſitū vero
habitu tradidit cruciandū. et qz hec pabolice dicta ſūt de nupci
is eterni regis. iō in pn̄ti euange. tria ꝯtinent̄. Primo iuſta re=
pbatio eoꝝ qui diuina ꝯtemnūt. Secūdo pia electio illoꝝ qui
eadē appetūt. ibi. tūc ait ſeruis ſuis. Tercio puida circūſpectio
eoꝝ qui fideliter agūt. ibi. intrauit aūt rex. Circa iniquoꝝ aūt

iuſtam reprobationem quinqꝫ declarant. Primo diuini ꝯuiuij
magnificentia. iuſte eñ reprobat̃. qui magnificū negligit appa
ratū. vnde dicit: Simile ē regnū celoꝝ: vbi erit ꝯuiuiū regale.
et hoc regnū comparat̃ nuptiis factis a quodā rege. et ē ſimili-
tudo operis ad opus. que eñ ille rex fecit in nuptiis. ſimilia fa-
cit deus in regno celoꝝ: homi: ecce familiaritas: regi: ecce ma-
ieſtas: Qui fecit nuptias: ecce ꝯuiuij caritas. ſunt enim nuptie
amantiū: filio ſuo: ecce nobilitas. omnes igit̃ prouocare debu
it huius ꝯuiuij apparatus. tū ratione benigne familiaritatꝭ. tū
rōne regie maieſtatꝭ. tū ratione mutue caritatꝭ. tū etiā ratione
pulchre nobilitatꝭ. Eze. 39. Conuenite et properate et ꝯcurrite
vndiqꝫ ad victimā meaꝫ quā ego imolo vobis. B Nota qꝛ
ꝑ regnū celoꝝ tria poſſumus itelligere. ſcꝫ eccleſiā preſentē. peni
tentiā. et religionē. Eccleſia quidē eſt regnū. et eſt regnū celoꝝ
Regnū autē dicit̃ cui preſidet rex regū. et dn̄s dn̄antiū. ideo fi
delibꝫ dicit pricceps eccleſie petrus. 1. can. 2. Vos aūt genus ele
ctū. regule ſacerdotiū. gens ſancta. hanc regiā dignitatē popu
lus ille quondā hebreoꝝ voluit obtinere. dicens. 1. re. 8. Conſti
tue nobis regē vt iudicet nos. ſic et vniūſe habent nationes.
tale regnū fuit ſecularis ambitionis. q̄ deo minime placet. ſic ip
ſe dicit oſee. 8. Ipſi regnauerūt et nō ex me. pricipes extiterunt
et nō cognoui. Regnū autē xp̄i non ē de hoc mundo. ſed ſpūa-
lis regiminis cuius regni ſūt omnes qui ſeipſos regūt. Itē regnū
eccleſie ē regnū celoꝛuꝫ ꝓpter tria. Primo. qꝛ ordo regni eccleſie
a celis deriuatus ē. Exo. 25. Inſpice et fac ſm̄ exemplar qd̓ ti-
bi i monte monſtratū eſt. qꝛ ad exemplar celeſtiū eccleſia hec in
ferius ordinat̃ quod admirat̃. Job. 38. Nunquid noſti ordineꝫ
celi. et rationē eius pones i terra. Sed hoc admirabile ꝯtempla
tur Johan. apo. 21. Vidi ciuitatē ſanctā ieruſalē deſcendentē de
celo a deo paratā. igit̃ vt dicit ber. 4. li. de ꝯſide. nō vilis ē iſta
forma quanqꝫ in terris. nā exemplar habet in celo. Secundo ec
cleſia ē regnū celoꝝ rōne ſimilitudinis. virtutuꝫ eñ celeſtiū ſi
militudo refulget in eccleſia. vnde ſūt ſeraphin ardentes caritate
cherubin lucentes veritate. throni preſidentes equalitate. dn̄ati-
ones gubernantes primitate. ptātes preualentes firmitate. vir
tutes viuētes ſanctitate. archangeli miſtrantes in ſpūalitate. an
geli ſeruientes cū ſedulitate. vñ can. 6. Quid videtꝭ in ſunamite
niſi choros caſtroꝝ. id eſt. quid videtꝭ in eccleſia niſi ſimilitudi
nē ſupernoꝝ ciuiū. Tercio eccleſia ē regnū celoꝝ rōne premia-
tionis. qꝛ ꝯtenta dignitate terrena ſolis pro celeſtibꝫ milita. 2.
thi. 2. Nemo militans deo implicat ſe negociis ſecularibꝫ quin

potius dicit̄. Col.3. Que ſurſum ſūt querite. vbi xp̄s eſt ſedens
in dextra dei. In hoc aūt regno celoꝝ facte ſūt nuptie. iſte nup
tie fuerunt coniunctio humane nature ad pſonā filij dei. Nuptie
ei a nubentibꝰ dicunt̄. nupſit aūt filio dei humana natura quā
etiā ſcḋm carnē ſibi copulauit. cū verbū caro factū eſt Jere.3. Ego
vir veſter et aſſumā vnū de ciuitate. Itē harū nuptiarū auctor ē
deus pater. quē dicit hoiem regē. hoiem quidē non natura ſed
ſimilitudie. ad imaginē enī ꝯ ſimilitudinē dei formatus eſt hō
ꝙ vero rex ipſe ſit patet.1.mach.3. Tua ē potentia tuū regnum
dn̄e. tu es ſup omnes gentes. ¶ Secūdo regnū celoꝝ penitē
tia dicit̄. iuxta illud mat.11. Regnū celoꝝ vim patit̄ ꝯ violen
ti rapiunt illud. qm̄ ſibiipſi hoies inferūt vt peniteāt. et mat.
21. dixit ihesus phariſeis. Publicani et meretrices precedūt vos
in regno dei. qꝛ ad penitentiā puenerūt. Dicit̄ aūt penitentia
regnū celoꝝ ab effectu. qꝛ exulē regni pducit in celū. Math.3.
Penitentiā agite. appropinquabit enī regnū celoꝝ. In hoc aūt
regno nuptias facit deus. qꝛ noua ē coniunctio aīe ad deum. quā
poſt irritā primam fidē ſponſi adhuc ſibi deus coniungit. Jere.3.
Vulgo dicit̄. Si dimiſerit vir vxorē ſuā et recedens ab eo dux-
erit virū alterū. nunquid reuertet̄ ad eū vltra. qua indicat. ne-
quaꝗ. nonne polluta ē et contaminata mulier illa. Sed attende
pietatꝭ affectū qui ſequit̄. tu aūt fornicata es cū amatoribꝰ mlꝭ
tis. tn̄ reuertere ad me dicit dn̄s. et ego ſuſcipiā te. ꝗ ſaltē amo
do voca me. pater meus dux virginitatꝭ mee es tu. nūquid ira
ſceris in ppetuū aut pſeuerabis in finē. ¶ Tertio regnū ce-
loꝝ religio ē ſcḋm illā acceptionē regni que ponit̄ mat.13. Simi
le ē regnū celoꝝ ſagene miſſe in mare. et ex omni genere piſciū
congregati. Religio enī in ſimilitudinē ſagene de mari preſentis
ſeculi omnes indifferenter congregant. vn̄ bern. de cōſi.li.4. Nos
in monaſteriis omnes recepimus ſub ſpe meliorandi. Et hugo
de ſan. vic. Ecce inquit in vna domo diuerſi ſumus. diuerſi mo
res. diuerſe volūtates. diuerſe aīe. que oia coniungere debet vnꝰ
amor in xp̄o. et patet ꝙ religio ſit regnū celoꝝ. quo ad tria vo
ta ſolennia. que ſunt humilitatꝭ obedientia. caſtitatis tparantia.
paupertatis tollerantia. De primo mat.19. Sinite puulos. id ē
humiliter obedientes venire ad me ꝛc. De ſecūdo ibidē. Sunt eū
nuchi q ſeipſos caſtrauerūt pter regnū celoꝝ. De tertio ibidē
Si vis pfectus ēē. vade et vende oia que habes. et da pauperi-
bus. et habebis theſaurū in celo. Dicit̄ religio regnū. ꝯ regnū
celoꝝ. regnū quidē qm̄ in ea regimen vite ad normā et regulā
deductū eſt. Vn̄ aug. in inceſſu. ſtatu. habitu. et in oībꝰ motibꝰ

veſtris nihil fiat ꝙ cuiuſꝙ̃ offendat aſpectū. ſed ꝙ veſtrā deceat
ſanctitatē. hoc aūt regnū et ſi corpore ſit in terra. tn̄ ꝯuerſatio-
ne ē celeſte. Phili. 3. Nr̄a ꝯuerſatio in celis ē. vn̄ aug. in regu-
la ſurſū. Cor habeant et terrena vana nō querāt. Hoc aūt no
men celū triplicē habet denoīationē. Dicit̄ em̄ celū eo ꝙ diuer-
ſis luminaribꝫ celatū id ē ſculptū ſit. Sic et ſacra religio in qua
fulget ſol ꝯtemplationis. luna actionis. ⁊ ſidera multiplicē vir-
tutis et illuſtrationis. vel ꝑ ſolē prelati. ꝑ lunā miſtri officiales
ꝑ ſidera ſubditi deſignant̄. Itē dicit̄ celū a celando. eo ꝙ diuina
nobis celet et abſcondat. ſic religio intrinſecus abſcondit glo
riā diuinitatis. ne videat̄ ab hoībꝫ. Can. 4. Q̃ pulchra es ami-
ca mea. ꝙ̃ pulchra es. oculi tui columbaꝝ. abſꝙ̃ eo ꝙ intrinſecus
latet. Itē dicit̄ celū quaſi caxa elyos qḋ eſt deus. id ē domus dei
iuxta illud virgilij. Pandit̄ in terra potentis olimpi. vere aūt
religio ē domus dei. de qua gen. 17. Vere dn̄s eſt in loco iſto.
non ē hic aliud niſi domus dei. et porta celi. vn̄ aug. Honorate
in vobis deū inuicē. cuius templa facti eſtis. Et ipſe qui habitat
in vobis. cuſtodiet vos ex vobis. In hoc aūt regno ſacre religi
onis deus facit nuptias. hee nuptie ſunt diuine ſapientie copu
latio. ſapi. 8. Hāc amaui ⁊ exquiſiui eā a iuuētute mea. ⁊ ama
tor factus ſum forme illius. ⁊ queſiui ſponſam mihi eā aſſume-
re. filius dei cui ſponſa iſta tradit̄ religioſus ē. qui ꝯtemptis pa
rentibꝫ ſm̄ carnē ſuſcipit̄ a deo. vt ſit illi filius. Pſal. Pater me
us et mater mea dereliquerūt me. ideo dn̄s aſſumpſit me. Iſa.
62. Tu dn̄e pater noſter es. et abraā neſciuit nos. tali filio tā
celebres nuptie. ⁊ tales celebrantes eaſdē. et talis ſponſa ꝯgru
it. Secūdo iuſte ꝓbant̄ ꝯtemptores celeſtis ꝯuiuij. ꝯſiderata hu
ius regis diligentia. E Qm̄: miſit ſeruos ſuos vocare inuita
tos ad nuptias: nō ſuffecerat inuitaſſe ꝑ ſeipſū. niſi etiā ꝑ ſuos
vocaret. Sed videte ꝯtemptū: et nolebant venire: nō fuit defe-
ctus iuitantis. nec culpa vocantꝰ. nec īpotentia abſtulit faculta-
tem. nec ignorantia dedit cecitatē. ſed ſola malicia voluntatis fe
cit ꝯtemptū. ꝙ igit̄ ad celeſtes nuptias nō veniūt hoīes. hec to
ta cā eſt. qꝛ venire nolunt. Nota ꝙ ad nuptias īcarnationis
xp̄i ſoli iudei fuerint īuitati. Exo. 3. Inducā eos in terrā fluentē
lac et mel. in lacte que de carne eſt humilitatis verbi. in melle
qḋ de celis deſcendit. ipſius diuinitas itelligit̄ ad hoc ꝯuiuiū in
uitauit etiā anteꝙ̃ eſſet ꝑatū per ꝓphetas et legē. imo ipſa rei
ſpecioſitas ſeipſam īuitabat. ita vt nemo cogeret ad bibendū.
ſic dicit̄ heſ. 1. Itē inuitatos vocauit ꝑ ſeruos ſuos apl'os. puer.
9. Miſit ancillas ſuas vt vocarent ad arcē. et ad menia ciuitatꝭ

Venite et comedite panẽ meũ et bibite vinũ quod miſcui vob.
venite obediendo·comedite credendo. panẽ corporis·vinũ diui
nitatꝭ. mixtũ humaitati. Itẽ non ſeruos tm̃. ſed etiã ipſum ſpõ
ſum miſit rex celeſtis. vt vocaret inuitatos dicentẽ. Venite ad me
omnes qui laboratis et onerati eſtis. et ego reficiã vos. Pro-
uer. 1. Sapientia foris p̄dicat. in plateis dat vocẽ ſuam. ſed no
luerunt inuitati venire. Mat. 23. Jeruſalez ieruſalez que occidis
ꝓphetas et lapidas eos. qui ad te miſſi ſunt. quotiens volui con-
gregare filios tuos. quẽadmoduz gallina congregat pullos ſub
alas. et noluiſti. Ad penitentiã vero inuitat nos deus. bñficiis.
flagellis. internis admonitionibꝫ. apertꝭ predicationibꝫ. exem
plis. terrore futuri iudicij. et premio glorie. Vocat aũt ſeruos
p̄dicatores qui dicũt Filij hoim vſqꝫ q̄ graui corde vt quid dili
gitis vanitatẽ et queritis mendaciũ. conuertimini ad dñm in to
to corde veſtro. in ieiunio. fletu. et planctu. ſed maior ps hoim
non exaudit vocẽ incantantiuz. iere. 43. Miſi ad vos dicit dñs
ſeruos meos dicẽs. Nolite facere verbũ abhominationis huiuſce-
modi. et nõ audierunt nec īclinauerunt aurẽ ſuam vt conuerte-
rentꝰ a malis ſuis. ideo veniet tps ꝙ penitere volũt pre anguſtia
ſpũs gementes. Sed tunc deus taliter penitentibꝫ non dabit in
dulgentiã. Prouer. 1. Cũ venerit ſuꝑ eos tribulatio et ãguſtia
tunc inuocabunt me. et non exaudiã. conſurgent et nõ inuenient
me. eo ꝙ nõ acquieuerint conſilio meo. et detraxerint correctioni
mee vniuerſe. Tercio contemptiones ſalutꝭ ſue iuſte reproban
tur huius regis induſtria. que declaratꝰ ex duobꝫ. Primo ex im
portuna vocatione. qꝛ: iteꝝ miſit alios ſeruos: Secundo diligẽ
tia apparet. qꝛ nuptiaꝝ magnificũ apparatũ explicauit. vt quos
non adducebat vocantꝭ importunitas. ſaltem alliceret preparatio
nuptiaꝝ: dicens. dicite inuitatꝭ. Ecce prandiũ meũ paraui: Nu-
ptias prandiũ dicit. Ex quo vult gre. ꝙ nõ ſit iſta ꝑabola eadẽ
illi que legitꝰ lu. 14. Quia ille nuptie cena dicuntꝰ. iſte vero pran
diũ: Thauri mei et altilia occiſa: altilia dicuntꝰ ſaginata id ē im
pīguata. ab eo em̃ quod ē alere altilia dicta ſunt. Et qd̓ in aĩa
libꝫ eſt ſignatũ. illud in volatilibꝫ ē altile. vñ altilia ſunt aues
ſtudioſe impinguate. ſic capones. anſeres. grues. pauones. et ſi
milia: et oĩa parata: ita vt nihil deſit. vñ concludit: venite ad nu
ptias: ¶ Nota qꝛ nuptie incarnationis xpi in pñti vita ſũt
prandiũ poſtq̃ nulla ordinata refectio reſtat ſed quies tm̃. ita in
preſenti reficimi quidem ex pte tanq̃ prandio nuptiis xpi. ſed cũ
venerit quod ꝑfectuz eſt in gloria. nihil reſtabit. qꝛ ſatiabor cũ
apparuerit gloria tua. Qui dat igitꝰ prandiũ in preſenti ꝑ fidem

ipſe dabit cenã in futuro ꝑ ſpeciẽ. Nota qꝫ dapes huius pran
dij dicunt̃ eſſe thauri ⁊ altilia occiſa qꝫ vt dicit ceig hoc pran-
diũ ſunt eloquia dei. quoꝝ eloquioꝝ fortia ſũt thauri. ſuauia
vero et delectabilia ſaginata ſũt. vel aliter ſm hil. Thauri ſunt
glorioſa martiꝝ ſpecies qui ad imolandũ electi ſũt. ſaginata ve
ro hoies ceteri ſpũales celeſti pane paſci. Aliter ſm criſo. altilia
fuerũt ꝓphete tm̃. thauri vero qui ſimul extiterũt ꝓphete et ſacer
dotes. Aliter ſm gre. thauri fuerũt patres veteris teſtamenti q̇
legis ꝑmiſſione inimicos dei cornu corporee virtut̃ feriebant.
ſic abraã. moyſes. ioſue. ſamuel. dauid. iudas machabeus. Al-
tilia vero patres ſũt noui teſtamenti. q̇ pinguedine interne dul
cedinis percipientes ꝯtemplationis penna ad ſublimia eleuant̃
Aliter thauri ſũt fortes actiui. altilia ſũt deuoti ꝯtemplatiui. ſic
poteſt intelligi ex glo. in prin. leuitici. vel ꝑ thauros duces gre-
gis apl'os intelligimus. qui poſt laborẽ predicationis martiriũ
paſſi ſũt. licet nõ fuerint alioꝝ doctores. Iſti oms qui occiſi ſũt
in nupciis xp̄i. nobis in exemplũ adducunt̃. quaſi dicat patrũ
precedentiũ mortes reſpicite. et remedia vite veſtre cogitate. Et
Nõ ꝙ iſti alij ſerui miſſi vocare inuitatos fuerunt ſucceſſores apo
ſtoloꝝ qui vocando exempla patꝝ precedentiũ adduxerunt di
centes. Iam ſũt occiſi thauri apoſtolici ꝓ fide xp̄i. Iam ſũt occi-
ſa altilia multoꝝ martiꝝ. Iam igit̃ omnia ꝑata ſũt. qm̃ verita-
tẽ fidei ꝓbat mors martiꝝ. neq̧ ei illi mori ſuſtinuiſſent. niſi eã
ꝓ qua moriebant̃ fidem verã credidiſſent. illoꝝ igit̃ mors facit
oia eſſe ꝑata. vñ apl's dicebat ſe ꝑficere que deerãt paſſioni xp̄i
in corpore ſuo. vñ gre. nõdũ inquit qm̃ in prima vocatione ꝺ
tauris et altilibꝫ nil memorat̃. In ſecũda vero occiſa eẽ dicunt̃.
qꝫ omnipotens deus cũ verba eius audire nolumus. adiungit
exempla. vt omne ꝙ impoſſibile credimus. tanto nob ad ſpe-
randũ fiat facilius. quanto ꝑ hoc tranſire et alios videmus. Et
dioni. 7. de diui. no. nr̃e inquit ſapie principes et duces ꝓ veri-
tate moriunt̃ oi die teſtificãtes. ſic eſt ꝯſeqñs verbo ⁊ opere verã
xp̄ianoꝝ eẽ dei cognitionẽ. Penitentia prandiũ eſt. quã qui nõ
guſtauerit. ad cenã non deducet̃ glorie. Lu. 13. Niſi penitentiaꝫ
habueritis oms peribit̃. ad hoc prandiũ guſtandũ hortant̃ pre
dicatores dicentes. qꝫ thauri et altilia occiſa ſunt. Thauri ſunt
principes impugnantes ſubditos. Ezech. 34. Lateribꝫ et hume
ribꝫ impingebatis. et cornibꝫ veſtris ventillabitis oia infirma
pecora. altilia vero ſunt hoies voluptuoſi et ſupbi. Sed cũ pre-
dicat̃ de pricipibꝫ qui ꝑ pniam occiderũt in ſeipſis quicquid ha
bebãt crudelitat̃ ſic ꝯſtãtinus. ⁊ cũ dicit̃ de q̇buſdã voluptuoſ

ꝙ omne carnale in ſeipſis mactauerūt· tunc taliū exemplis au
ditores ad pniam ꝓuocamus. Omnia aūt ꝑata ſūt· ſacerdos vt
audiat· xp̄s vt indulgeat· medicina vt ſanet· ianua celi vt pe-
nitentibꝫ pateat· quid igit̄ tardamus· ¶ Quarto iuſtā ꝯtem
nentiū reprobationē oñdit culpe nequitia· quadruplici ei ex cā
vocati iudei ad nupcias xp̄iane fidei venire ꝯtēpſerunt. Prima
fuit negligentia· que ꝓcedit ex accidia· de qua dicit: illi aūt ne
glexerūt: dixerat illis ihūs. Jo. 5. Scrutami ſcripturas. qꝛ ip
ſe ſunt que teſtimoniū ꝑhibent de me· et ſi mihi nō creditꝭ. ſaltē
operibꝫ credite· ſed ſcribe et docti iudeoꝝ neglexerunt ꝑſcrutari
ſcripturas· et opera ipſius demoni attribuebant· Secunda cau-
ſa ꝯtemptus fidei fuit carnalis amor ſinagoge· de quo ſubdit:
Et abierunt alius in villā ſuā: villa dicit̄ ꝙ vilis ſit. vñ ꝑ vil-
lā ſinagoga intelligit̄ que vilificata fuit xp̄o apparente in carnē
Jere. 2. Quā vilis facta es nimis· principes aūt populi iudei amo-
re huius ville· dubitātes ne cultus ſinagoge ceſſaret ꝑ fidē xp̄i
abierunt ad hanc villā· ciuilitatē fidei ꝯtemnentes· et amantes
agreſtia. vñ dicebant. Jo. 11. Si dimittimus eū ſic· oēs credēt
in eū. et venient romani et tollant nr̄m locū et gentē. Tercia cā
eiuſdē ꝯtemptus fuit occupatio ſecularium actuū· nam q̄ minorat̄
actu ꝑcipiet ſapiam. Vñ dicit̄ eccle. Fili ne in multꝭ ſint actus
tui· fides aūt xp̄iana dicit oīa mundana ꝯtēnenda. et ipſi occu
pati terrenis actibꝫ fidē iſtā ꝯtempſerūt. vñ dicit: alius vero ad
negociationē ſuā: nō dicit negociationē dei que laudabilis ē.
vñ prudens negociator datꝭ omnibꝫ ſuis comparauit margaritā
regni celeſtis· ſed dicit negociationē ſuā· id ē terrenā· que impe
dit verā ſapiam. Baruc. 3. Negociatores terre viā ſapie neſci-
erūt. neqꝫ cōmemorati ſunt ſemitas eius. Quarta cā ꝯtemptus
fidei fuit crudelitas eorundē. de qua ſubdit: reliqui vero tenue-
runt ſeruos eius: ꝯcludentes in carcere· ſic de aplīs legit̄ in ac.
apo: et ꝯtumeliis: id ē ignominiis verboꝝ et opeꝝ: affectos
occiderunt: Mat. 23. Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas ⁊ ſapien
tes et ſcribas. et ex illis occidetis et flagellabitꝭ et crucifigetis
in ſinagogis veſtris. et ꝑſequemi de ciuitate in ciuitatē. vt veni
at ſup vos oīs ſanguis iuſtus qui effuſus ē ſup terrā· ¶ Nō
ꝙ quatuor ſunt illa que ꝑhibent hoīem facere pniam. Primū
ē negligentia. que naſcit̄ de mīa dei et ſpe longioris vite· mul-
ti quidē hñt ꝓpoſitū penitēdi· ſed negligūt ꝓpoſitū exequi. tra-
hētes illud de die in diē· quaſi adhuc multis diebꝫ victuri ſint·
dicentes apd ſemetipſos. Miſeret̄ deus peccatoris in quacunqꝫ
die ꝯuerſus fuerit. Contra quos eccleſiaſticus. Ne tardes inquit

ꝯuerti ad dn̄m. et ne differas de die in diē. Coñ quos ꝑſius in
ſatiris. Cras hoc fiet. Idē cras fiet quid quaſi magnū nempe di
em donas. ſed cū lux altera venit. iā cras heſternū ꝯſumpſimus
Ecce aliud cras. Egerit hoc annos. ꝛ ſꝑ paululū erit vltra. vñ
dicit. Viue memoꝛ leti. fugit hoꝛa. hoc qḋ loquoꝛ inde ē. Secun
do aliquos ꝓhibet ambitio ſeculi. que ſignat̄ ꝑ villaꝫ. Opoꝛtet
em̄ penitentē eſſe humilē. 3. re. 21. dicit̄ de penitentie achab. Non
ne vidiſti humiliatū achab coꝛā me. Tercio ꝓhibent̄ aliqui pe
nitentiā agere ratione negociationis. aut qꝛ negociis ſeculari-
bus īplicati ſunt. quos lucra delectant. et quibꝫ moleſtū eſt ali
ena reſtituere. vñ criſo. O miſerrimus mundus et miſeri qui eū
ſecunt̄. ſꝑ em̄ mundialia opera excluſerunt hoīes a vita. Quar-
to aliquos ꝓhibet ꝓpꝛia malicia. qui em̄ ſeruos dei ꝑſequit̄. pe
nitentiā non meret̄. Amos. 5. Odio habuerunt coꝛripientē in
poꝛta. ꝛ loquentē ꝑfecte abhominati ſunt. ideo prudens in tpe
illo tacebit. qꝛ tps malū eſt. Quinto ſequit̄ taliū iuſta ꝯdemna-
tio: rex vero cū audiſſet: audire dei ē culpe ꝑfecta cognitio. cla-
em̄ vox ſanguinis effuſi ad deū. ſic dicit̄ gene. 4. Clamant fla-
gicia. ſic dicit̄ gene. 18. Clamoꝛ ſodomoꝝ venit ad me. clamāt
et oppꝛeſſiones paupeꝝ ꝛ pupilloꝝ. Exo. 22. Si leſeritis eos
vociferabunt̄ ad me. et ego audiā clamorē eoꝝ. et indignabit̄
furoꝛ meus: iratus eſt: ira in deo nullā commotionē paſſionis
ſignificat. ſed effectū ire deſignat. qui ē vindicta. qꝛ em̄ vindi-
cta exercet̄ ab iratis hoīb9 ideo cū deus punit iratus dicit̄. de cu
ius ira dixit manaſſes. Inſuſtētabilis ē ira comminationis tue
ſuꝑ peccatoꝛes. Deinde huius ire demonſtrat affectū: et miſſis
exercitib9 ſuis: romanos intelligit qui dicunt̄ exercitus dei. qꝛ
ab eo ducti. ab eo multiplicati. foꝛtificati. et qꝛ licet ignoꝛantes
ipſius voluntatē compleuerūt. Joelis. 2. Dñs dedit vocē ſuam
añ faciē exercitus ſui. qꝛ multa ſunt caſtra eius nimis. qꝛ foꝛtia
et facientia verbū eius: ꝑdidit homicidas illos: iudeos videli-
cet qui hoīem deū occiderunt et ſeruos eius. hos ꝑdidit roma-
noꝝ exercitus ſub tito ꝛ veſpeſiano pꝛincipib9. R Et ciuita-
tē illoꝝ ſuccendit: ieruſalē videlicet et templū cremata ſūt. Pš
Exarſit ignis in ſinagogis eoꝝ. flāma combuſſit peccatoꝛes.
hic ardere ceperunt et flāma vſqꝫ ad infernū ꝯtinuata ē. Deut.
32. Ignis ſuccenſus ē in furoꝛe meo. et ardebit vſqꝫ ad inferni
nouiſſima Nota qꝛ in his verbis damnatio reꝓboꝝ qui vo
luerunt pniam agere deſcribit̄ quadruplicit̄. et pꝛimū eſt cōmi-
natio diuīe indignationis. que ꝑ iratū regē intelligit̄. ꝓuer. 19
Indignatio regis nūciꝫ moꝛtis. et vir ſapiens placabit eū. hec

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

iracundia placat̃ in preſenti ꝑ pniam· ſic dicit pſ̃. Remiſiſti in
quitatē pleb̄ tue· operuiſti oīa peccata eoꝝ. mitigaſti omnē irā
tuā· auertiſti ab ira indignationis tue· Sed in penitentes accen
dent̃ in nouiſſimo· Pſal. Dn̄s in ira ſua ꝯturbabit eos ⁊c̃. iſtius
ire quãtus ſit timor dicit̃ apoc· 6· Abſconderūt ſe in ſpeluncꝭ et
petris montiū. et dicūt montibꝰ ⁊ petris· cadite ſup̱ nos et ab=
ſcondite nos a facie ſedentꝭ ſup̱ thronū ⁊ ab ira agni· qm̄ venit
dies magnus ire ipſoꝝ. Secūdo damnatio in penitentꝭ deſcribi
tur ex ipſius damnationis miſtris. nā exercitus demonū cui fu
it ſubiectus in culpa. ibit ꝯtra eū in penā. Job. 20· Vadet ⁊ ve
nient ſup̱ eū horribiles. Iſti horribiles ſūt maligni ſpūs. bonis
mentibꝰ pauendi atq̄ fugiendi· ſup̱ quē vero ierūt ꝯculcantes
in culpā· ſup̱ illū redeūt opprimētes in pena. Eccl· 39· Sūt ſpūs
qui ad vindictā creati ſūt· ⁊ in furore ſuo ꝯfirmauerūt tormen
ta ſua· Tercio taliū pena ꝑditio dicit̃· cū ait· ꝑdidit homicidas
illos· ſi homicide ſūt iuſte ꝗ ꝑdunt̃. oīs autē peccator ſuiipſius
homicida ē· qui etſi aliū hoīem occidit gladio aut verbo vel ex
emplo prius tn̄ ſeipſū gladio peccati interimit. 1· reg· 31· Arripu
it ſaul gladiū ſuū et irruit ſup̱ eū. puer· 8· Qui in me peccaue=
rit ledet aīam ſuā· huius pena ꝑditio eſt que ꝯtra ē ſaluti· ꝑdit̃
aūt homo cū ſui ipſius capax nō eſt. ⁊ hic ē ſtatus dānatoꝝ vt
a ſeipſis alienati ſint· Quarto taliū penā dicit eſſe ſuccenſionē
ignis· vn̄ ait. et ciuitatē illoꝝ ſuccendit. ciuitas dānatoꝝ infer=
nus ē· de qua Nau· 3· Ve ciuitas ſanguinū dilaceratione plena
hec vero ciuitas tota ſuccenſa ē igni gehenne inextinguibilꝭ. in q̇
oīs dānati ꝯcluſi ſūt. de hac infernali ciuitate ſic dicit virgi. 6.
eneid· Reſpice eneas ſubito· et ſub rupe ſiniſtra· Menia lata vi
det triplici circūdata muro. Que rapidis flāmis ambit torren=
tibꝰ amnis· Thartareus flagethōta q̄ ſonantia ſaxa· Porta ad=
uerſa ingens ſolidoq̄ adamante colūne. Vis vt vllū viꝝ nō ip
ſi extendere bello. Celicole valeant ſtat ferrea terris ad aures.
et Job· 20· Deuorabit eū ignis qui nō ſuccendit̃· ille ignis cū
ſit corporalis nullo tn̄ ſtudio ſuccendit̃· nec lignis nutrit̃. ſed cre=
atus ſemel durat inextinguibilis. ⁊ ſuccenſione nō indiget. ⁊ ar
dore nō caret· vt dicit gre· tali igne cremant̃ dānati infra menia
tartaree ciuitatꝭ incluſi· cuius ignis materia peccatū eſt· nihil ei
ardet in inferno niſi ꝑuerſa volūtas· Iſa· 9· Veſtimentū mixtū
ſanguine id ē peccato. erit in ꝯbuſtionē et cibꝰ ignis· et iō aīa
carens peccato ab h̄ igne cremari non pt̄. dānatoꝝ vero aīe qꝛ
irremiſſibile hn̄t peccatū iō ꝑpetuo cremant̃· Job. 20· Luet q̇
fecit oīa· nec tn̄ ꝯſumet̃. ſꝑ igit̃ ardet· nec vnq̄ ꝯſumit̃. qꝛ pec
catū ardēs ſic tenacit̃ aīe eſt copłatū vt nunq̄ poſſit remitti ⁊c̃.